

**Про затвердження Організаційно -
методичних вказівок з підготовки
населення Голованівського
району до дій у надзвичайних
ситуаціях**

Відповідно до пункту 1 частини другої статті 39 Кодексу цивільного захисту України, Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 року № 444, Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 жовтня 2013 року № 819, наказу ДСНС України від 19 лютого 2016 року № 83 «Про затвердження Організаційно-методичних вказівок з підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях», розпорядження голови обласної державної адміністрації від 25 січня 2019 року № 99-р «Про затвердження організаційно-методичних вказівок з підготовки населення Кіровоградської області до дій у надзвичайних ситуаціях» та з метою забезпечення організації підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях у районі:

1. Затвердити організаційно-методичні вказівки з підготовки населення Голованівського району до дій у надзвичайних ситуаціях (далі - Організаційно-методичні вказівки), що додаються.

2. Відділу економічного розвитку торгівлі, промисловості та інфраструктури районної державної адміністрації, селищним, сільським головам, керівникам підприємств, установ, організацій району:

протягом лютого 2019 року розробити та затвердити на основі рекомендацій, що додаються, Організаційно-методичні вказівки з підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях з урахуванням особливостей та потенційних небезпек, характерних для відповідних територій;

забезпечити виконання заходів з підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях згідно із затвердженими Організаційно-методичними вказівками;

щороку під час підготовки проектів місцевих бюджетів вживати заходи щодо передбачення у них витрат на організацію і здійснення заходів цивільного

захисту.

3. Відділу економічного розвитку торгівлі, промисловості та інфраструктури районної державної адміністрації щороку до 20 грудня надавати інформацію про проведену роботу до Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Кіровоградської області.

4. Контроль за виконанням даного розпорядження покласти на першого заступника голови районної державної адміністрації Копієвського М.Д.

**Голова районної
державної адміністрації**

О.ГОЛІМБІЄВСЬКИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО

розпорядженням голови
Голованівської районної
державної адміністрації
від 11 лютого 2019 року № 34-р

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ З
ПІДГОТОВКИ НАСЕЛЕННЯ ГОЛОВАНІВСЬКОГО РАЙОНУ ДО
ДІЙ У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ**

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Організаційно-методичні вказівки з підготовки населення Голованівського району до дій у надзвичайних ситуаціях (далі Організаційно-методичні вказівки) підготовлено відповідно до статті 39 Кодексу цивільного захисту України.

Метою Організаційно-методичних вказівок є надання практичних рекомендацій суб'єктам забезпечення цивільного захисту різних рівнів з питань застосування вимог законодавства у сфері навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях.

Головним завданням навчання всіх верств населення області діям у надзвичайних ситуаціях є формування культури безпеки життєдіяльності, обізнаності щодо прав і обов'язків у сфері цивільного захисту та готовності до свідомих практичних дій в умовах надзвичайних ситуацій, а керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту, набуття навичок створення, прийняття та реалізації управлінських рішень в межах посадових обов'язків і повноважень, передбачених чинним законодавством у цій сфері.

Під час організації та здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях необхідно керуватися вимогами Конституції України, Кодексу цивільного захисту України, постанов Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 року № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях», від 26 червня 2013 року № 443 «Про затвердження Порядку підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту», від 09 жовтня 2013 року № 787 «Про затвердження Порядку утворення, завдання та функції формувань цивільного захисту», від 23 жовтня 2013 року № 819 «Про затвердження Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту», від 09 січня 2014 року № 11 «Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту», від 08 липня 2015 року № 469 «Про затвердження Положення про спеціалізовані служби цивільного захисту», від 30 грудня 2014 року № 1417 «Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні», зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 5 березня 2015 року

за № 252/26697, наказу ДСНС України від 19 лютого 2016 року № 83 «Про затвердження Організаційно-методичних вказівок з підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях», та інших нормативно-правових документів.

Організаційно-методичні вказівки рекомендовані для використання керівникам суб'єктів забезпечення цивільного захисту всіх рівнів у районі, в тому числі, для організації відповідної роботи керівників підрозділів з питань цивільного захисту та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту, рекомендаціями щодо проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту, визначеними у листі ДСНС України від 26 квітня 2017 року № 16-6361/161 та інших нормативно-правових документів.

II. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ З ПИТАНЬ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ОСІБ КЕРІВНОГО СКЛАДУ, В ТОМУ ЧИСЛІ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ І МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ТА ФАХІВЦІВ, ДІЯЛЬНІСТЬ ЯКИХ ПОВ'ЯЗАНА З ОРГАНІЗАЦІЄЮ І ЗДІЙСНЕННЯМ ЗАХОДІВ З ПИТАНЬ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Навчання осіб керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту, здійснювати шляхом проведення функціонального навчання та практичної підготовки.

Крім того, ефективною формою підготовки органів управління цивільного захисту разом із підпорядкованими їм силами є командно-штабні навчання. Разом з органами управління цивільного захисту, які беруть участь у проведенні регіональних та місцевих командно-штабних навчань, доцільно залучати на навчання інший керівний склад і фахівців відповідних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів цивільного захисту, а також за необхідності оперативні групи від органів управління галузевих служб цивільного захисту.

Структурним підрозділам районної державної адміністрації, керівникам територіальних органів міністерств і відомств України в районі, сільським, селищним головам:

функціональне навчання з питань цивільного захисту осіб керівного складу і фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту (далі функціональне навчання) планувати та проводити відповідно до Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 жовтня 2013 року № 819 (далі - Порядок проведення навчання керівного складу та фахівців);

здійснювати облік осіб, які зобов'язані проходити функціональне навчання та забезпечити періодичність проходження функціонального навчання окремих категорій осіб, зазначену у Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців;

забезпечити виконання Плану комплектування навчально-методичного центру з навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту на відповідний період;

з метою здійснення практичної підготовки осіб керівного складу і фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів цивільного захисту, забезпечити:

складання та затвердження керівниками підприємств, установ та організацій графіків проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань та їх узгодження РВ Управління ДСНС України у Кіровоградській області;

складання та затвердження планів-графіків проведення практичної підготовки осіб керівного складу і фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів цивільного захисту, на підприємствах, в установах, організаціях на відповідних територіях, складених на підставі графіків проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань;

погодження з навчально-методичним центром цивільного захисту та безпеки життєдіяльності в області переліку спеціальних об'єктових навчань і тренувань, методичний супровід яких будуть здійснювати педагогічні працівники центру;

планування та організацію заходів практичної підготовки з питань цивільного захисту здійснювати згідно з Порядком підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 року № 443;

згідно з вимогами пунктів 20, 21 та 22 Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 року № 444 та з метою відпрацювання дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій щороку з учасниками освітнього процесу проведення об'єктових тренувань з питань цивільного захисту Дня цивільного захисту - у закладах загальної середньої освіти та професійно-технічних навчальних закладах, Тижня безпеки дитини - у закладах дошкільної освіти;

пропонувати керівникам підприємств, установ, організацій, навчальних закладів використовувати під час підготовки і проведення спеціальних об'єктових навчань, тренувань, Дня цивільного захисту, Тижня безпеки дитини

відповідні методичні рекомендації навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Кіровоградської області;

командно-штабні навчання планувати та проводити відповідно до Методичних рекомендацій щодо підготовки та проведення командно-штабних навчань органів управління та сил цивільного захисту, затверджених наказом ДСНС України від 29 січня 2014 року № 344 (у редакції наказу ДСНС України від 18 травня 2017 року № 273) та плану основних заходів цивільного захисту області на відповідний період.

ІІІ. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ

6 ПРАЦІВНИКІВ ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ, ОРГАНІЗАЦІЙ ДІЯМ У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

Навчання працівників підприємств, установ, організацій організувати безпосередньо на підприємстві, в установі та організації згідно із програмами підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях, а також під час проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту.

Керівникам структурних підрозділів райдержадміністрації, територіальних органів міністерств і відомств України в області, керівникам підприємств, установ, організацій рекомендується:

навчання всіх працівників до дій у надзвичайних ситуаціях проводити за програмою загальної підготовки працівників.

Крім того, додатково проводити:

навчання працівників, що входять до складу спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту, за програмами спеціальної підготовки працівників, що входять до складу спеціалізованих служб, формувань цивільного захисту;

навчання працівників об'єктів підвищеної небезпеки за програмою додаткової підготовки з техногенної безпеки працівників об'єктів підвищеної небезпеки;

навчання працівників, зайнятих на роботах з підвищеною пожежною небезпекою, за програмою пожежно-технічного мінімуму;

розробити відповідні програми навчання на підставі обласних програм та організаційно-методичних вказівок з підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях;

на підприємствах, в установах, організаціях, які продовжують роботу у воєнний час, додатково розробити програму прискореної підготовки працівників до дій в особливий період;

під час розробки програм врахувати особливості природних загроз території, на якій розташовано підприємство, установа, організація, вірогідність виникнення загроз техногенного характеру на підприємстві, установі, організації, вірогідність виникнення загроз техногенного характеру на сусідньому підприємстві, установі, організації та їх вплив на повсякденну діяльність підприємства, установи, організації;

навчання працівників за програмою загальної підготовки організувати наступним чином:

на підприємствах, в установах, організаціях з чисельністю працівників більше 50 осіб та на таких, де є можливість збирати працівників для проведення навчання, застосовувати курсове навчання, що передбачає формування навчальних груп і здійснюється в навчальних класах або на об'єктах навчально-виробничої бази підприємства, установи та організації;

на підприємствах, в установах, організаціях з чисельністю працівників більше 50 осіб та на таких, де немає можливості збирати працівників для проведення навчання, застосовувати індивідуальне навчання, що передбачає вивчення теоретичного матеріалу самостійно та у формі консультацій з

керівниками навчальних груп або іншими особами;

на підприємствах, в установах, організаціях з чисельністю працівників 50 осіб і менше навчання може здійснюватися шляхом проведення інструктажів за програмою загальної підготовки працівників, які проводяться особами з питань цивільного захисту, призначеними в межах штатної чисельності суб'єкта господарювання;

за рішенням керівника можлива змішана форма навчання, що передбачає вивчення частини тем програми у складі груп в навчальних класах, решти тем самостійне вивчення та у формі консультацій;

навчання працівників, що входять до складу спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту, працівників об'єктів підвищеної небезпеки проводити за формою курсового навчання за відповідними програмами;

навчання працівників, зайнятих на роботах з підвищеною пожежною небезпекою, за програмою пожежно-технічного мінімуму, проводити в організаціях, установах, які мають відповідні дозволи на проведення такого навчання;

визначити завдання керівникам підприємств, установ, організацій щодо: форми навчання та складу навчальних груп;

проходження інструктажу з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях особами у разі прийняття їх на роботу;

розроблення і ведення планувальних, облікових та звітних документів з навчання працівників;

обладнання з урахуванням особливостей виробничої діяльності інформаційно-довідкового куточку з питань цивільного захисту для отримання працівниками відомостей про конкретні дії у надзвичайних ситуаціях на підприємстві, в установі та організації;

врахувати наступне:

особи, які залучаються підприємствами, установами та організаціями (в тому числі на умовах договору) до проведення інструктажів, навчання і перевірки знань з питань цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки,

зобов'язані пройти спеціальну підготовку у Навчально-методичному центрі з питань цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Кіровоградської області;

навчання працюючого населення здійснюється у робочий час за рахунок коштів підприємств, установ та організацій;

при організації практичного навчання працівників до дій у надзвичайних ситуаціях під час спеціальних об'єктових навчань і тренувань використовувати Методичні рекомендації з організації та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту, розроблені навчально-методичним центром з питань цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Кіровоградської області.

IV. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ

НЕПРАЦЮЮЧОГО НАСЕЛЕННЯ ДІЯМ У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

Навчання непрацюючого населення діям у надзвичайних ситуаціях здійснювати шляхом проведення інформаційно-просвітницької роботи за місцем проживання та самостійного вивчення загальної програми навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях та інших інформаційно-довідкових матеріалів з питань цивільного захисту, правил пожежної безпеки у побуті та громадських місцях.

Сільським, селищним головам організувати навчання непрацюючого населення з питань цивільного захисту у консультаційних пунктах.

Відділу економічного розвитку, торгівлі, промисловості та інфраструктури районної державної адміністрації сільським, селищним головам рекомендується:

організувати інформування населення про методи реагування у разі виникнення надзвичайних ситуацій;

створити умови для оволодіння громадянами навичками користування найбільш поширеними засобами захисту і надання першої само- та взаємодопомоги;

здійснити заходи щодо поліпшення матеріально-технічного забезпечення консультаційних пунктів;

організувати видання навчально-наочних посібників, брошур та розповсюдження інформаційних матеріалів, буклетів, пам'яток тощо, задоволення потреби в самостійному вивченні загальної програми навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях та інших інформаційно-довідкових матеріалів з питань цивільного захисту, правил пожежної безпеки у побуті та громадських місцях;

запровадити постійні рубрики у засобах масової інформації, зокрема у друкованих виданнях та за допомогою інших інформаційно-комунікативних технологій, аудіовізуальних та інтерактивних засобів і соціальної реклами, щодо правил поведінки населення в умовах надзвичайних ситуацій;

залучати громадські організації для сприяння пропаганді знань серед населення щодо індивідуальної та колективної безпеки у разі виникнення надзвичайних ситуацій;

щорічно до 1 липня і до 25 грудня проводити аналіз функціонування і стану матеріально-технічного забезпечення консультативних пунктів та надавати до Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності в Кіровоградській області відповідну інформацію за встановленою формою (додається).

Відділу регіонального розвитку, містобудування, архітектури та житлово-комунального господарства районної державної адміністрації рекомендується організувати взаємодію з відділом економічного розвитку, торгівлі, промисловості та інфраструктури районної державної адміністрації та сільськими і селищними радами з питань створення консультативних пунктів

при житлово-комунальних організаціях.

V. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ ТА УЧНІВ ДІЯМ У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

Відділу освіти, молоді і спорту районної державної адміністрації:

Брати участь і здійснювати підготовку учнів навчальних закладів загальної середньої освіти та професійно-технічних навчальних закладів до дій у надзвичайних ситуаціях в рамках викладання (ознайомлення) навчальних дисциплін "Основи здоров'я" та "Захист Вітчизни" в обсязі, що передбачає здобуття знань і вмінь з питань особистої безпеки в умовах загрози та виникнення надзвичайної ситуації, користування засобами захисту від її наслідків, вивчення правил пожежної безпеки та основ цивільного захисту;

щороку у квітні здійснювати практичне закріплення теоретичного матеріалу шляхом проведення Дня цивільного захисту в рамках Тижня знань безпеки життєдіяльності;

навчально-виховну роботу з дітьми дошкільного віку проводити згідно з вимогами базового компонента дошкільної освіти і спрямовувати на формування достатнього та необхідного рівня знань і умінь дитини для безпечного перебування в навколишньому середовищі, елементарних норм поведінки у надзвичайних ситуаціях і запобігання пожежам від дитячих пустощів з вогнем;

щороку у квітні для поліпшення якості навчально-виховної роботи з дітьми з питань особистої безпеки, захисту життя та норм поведінки у надзвичайних ситуаціях у закладах дошкільної освіти проводити Тиждень безпеки дитини в рамках Тижня знань безпеки життєдіяльності;

в рамках заходів Тижня безпеки дитини та Дня цивільного захисту у закладах дошкільної, загальної середньої та професійно-технічної освіти відпрацьовувати практичні заходи з укриття у захисних спорудах, евакуації, надання домедичної допомоги;

зкладам загальної середньої та дошкільної освіти у своїй діяльності керуватись інформаційно-методичними рекомендаціями, які визначені у спільних наказах Управління освіти, науки, молоді та спорту облдержадміністрації та Управління ДСНС України у Кіровоградській області від 01 березня 2017 року № 128/71 та від 12 липня 2017 року № 592/199.

VI. ЗАВДАННЯ СТРУКТУРНИХ ПІДРОЗДІЛІВ З ПИТАНЬ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ТА СІЛЬСЬКИХ, СЕЛИЩНИХ РАД ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ НАСЕЛЕННЯ ДІЯМ У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

Ініціювати розгляд на засіданнях комісій з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій розгляд наступних питань:

про стан навчання населення району діям у надзвичайних ситуаціях;

про виконання плану комплектування навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності області з навчання керівного

складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням

заходів з питань цивільного захисту на відповідний період;

про хід реалізації районної програми цивільного захисту в частині удосконалення складових системи навчання працівників.

Організовувати взаємодію з іншими структурними підрозділами органів виконавчої влади та сільськими, селищними радами щодо навчання працюючого та непрацюючого населення діям у надзвичайних ситуаціях.

Висвітлювати на власних інтернет-сайтах діяльність структурних підрозділів з питань цивільного захисту органів виконавчої влади та місцевого самоврядування щодо забезпечення функціонування системи захисту населення і здійснення заходів із запобігання аваріям, катастрофам та їх локалізації, зменшення збитків від стихійного лиха, інформування населення про правила поведінки в екстремальних ситуаціях і надання допомоги постраждалим.

Спрямовувати просвітницьку роботу на аргументоване роз'яснення державної політики, направленої на реалізацію завдань у сфері цивільного захисту, запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, реагування на них та ліквідацію їх наслідків.

Спільно з навчально-методичним центром цивільного захисту та безпеки життєдіяльності в області здійснювати заходи щодо видання навчальних, навчально-наочних посібників, брошур, розповсюдження інформаційних матеріалів, буклетів тощо для задоволення потреб громадян у самостійному вивченні загальної програми навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях.

Додаток
до Організаційно-методичних вказівок з
підготовки населення Голованівського
району до дій у надзвичайних ситуаціях
(до Розділу IV)

ІНФОРМАЦІЯ

про функціонування консультаційних пунктів з питань цивільного захисту (КП) при органах місцевого
самоврядування у Голованівському районі станом на "___" _____ 20___ року

Кількість консультаційних пунктів, які повинні бути утворені в районі - ____.

Фактична кількість консультаційних пунктів - ____.

№з/ п	Місце розташу- вання та адреса КП	Документи, які необхідні для функціонування КП				Матеріально-технічне забезпечення КП					Відповідальна особа за роботу КП та інструктори	
		Рішення або наказ про створення КП (назва, дата та номер)	Положення про КП (назва, дата та номер документу про затверджен- ня)	План роботи КП на рік	Графіки та журнал обліку консуль- тацій	Обладнане меблями та навчальним майном, окреме приміщення	Наявність інформацій- но- довідкового куточка з питань ЦЗ	Наявність спеціальної літератури, навчальних посібників	Кількість (за Темати- кою примір- ників) оформле- них стендів	Кількість (за темати- кою/ Примір- ників) пам'яток та листівок	Наявність посадової інструкції (обов'яз- ків)	ПІБ, номер та дата посвід- чення про проход- ження навчання з питань ЦЗ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Примітка: У графах 5-9, 12 оцінюється рівень відповідальності та проставляються позначки: "Так" - виконано, дотримано, відповідає, присутнє. "Ні" - не виконано, не дотримано, не відповідає, відсутнє. "Частково" - виконано частково, в наявності не в повному обсязі, або з недоліками.

